

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412204420
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6412204420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Renáty Deákovej vo veci starostlivosti o maloletú N. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa rodičov R.. Y. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. Z., G. XX, zastúpená advokátkou JUDr. Danielou Bacíkovou, so sídlom Advokátskej kancelárie Skuteckého 12, Banská Bystrica a otca R.. V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. nad K., V. XX, zastúpený advokátom JUDr. Pavlom Boroňom, so sídlom Advokátskej kancelárie Tulsá 22, Banská Bystrica, v konaní o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/109/2013-141 z 11. 11. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Návrh otca na zverenie maloletej Kataríny do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov okresný súd zamietol. Konštatoval, že každý z rodičov je sám osebe spôsobilý vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, ale striedavá osobná starostlivosť o maloletú je proti záujmom dieťaťa z dôvodu rozdielných výchovných postupov rodičov, ich neschopnosti komunikovať na úrovni základných pravidiel slušnosti, chýbajúcej vzájomnej dôvery, keď striedavá osobná starostlivosť o dieťa predpokladá zvýšenú mieru a schopnosť rodičov riadne komunikovať preto, aby maloletej zabezpečili stabilné výchovné prostredie a jednotný režim. Správanie sa rodičov vo vzťahu k sebe navzájom vyhodnotil súd ako neplnenie si rodičovských povinností uložených zákonom vychovávať dieťa v zhode s rešpektom práv druhého rodiča, s kľudom a láskou. Rodičia si vzájomné konflikty pretrvávajúce od rozvodu manželstva v roku 2009 riešia aj prostredníctvom maloletej, ktorú používajú na preukázanie neschopnosti druhého rodiča postarať sa o výchovu dieťaťa. Súd vyslovil, že uznáva právo a povinnosť otca podieľať sa na výchove maloletej, aj samotné právo maloletej na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, ale starostlivosť zo strany oboch rodičov musí byť v záujme maloletej. Nesmie ohroziť je zdravie, psychiku a byť pre maloletú traumatizujúce. Záujem dieťaťa žiť v stabilnom a kľudnom prostredí prevážil nad záujmom otca zabezpečovať výchovu maloletej formou striedavej osobnej starostlivosti. Pre svoje rozhodnutie nepovažoval za potrebné nariadiť znalecké dokazovanie na posúdenie osobnosti rodičov a maloletej nielen z dôvodu postačujúcich informácií získaných od účastníkov, nimi predkladaných písomných dôkazov a z konaní týkajúcich sa maloletej, ale tiež z dôvodu vylúčenia opakovanej psychickej záťaže maloletej vyšetrením u psychológa po tom, ako rodičia z vlastného rozhodnutia podrobili maloletú množstvu psychologických vyšetrení. Na rodičmi predkladané správy z psychologických vyšetrení maloletej neprihliadol, považujúc ich za jednostranné, vychádzajúce len z tvrdení toho ktorého rodiča.

Odborné poradenstvo, ktorému sa mali rodičia podrobiť na základe rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/363/2009-92 z 30. 03. 2011, neprinieslo želaný výsledok z dôvodu nerešpektovania uloženej povinnosti podrobiť sa uloženému výchovnému opatreniu. K usporiadaniu vzťahov medzi rodičmi nevedol ani poradenskopsychologický proces na referáte poradensko-psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý absolvovali rodičia na príkaz súdu počas tohto konania. Medzi rodičmi naďalej pretrváva napätie, voči sebe sú negatívne naladení a nedokážu komunikovať. Z toho dôvodu opätovne uložil výchovné opatrenie, aby sa spoločne aj s maloletou podrobili odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení.

Náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu sa odvolal otec maloletej. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) s tvrdením, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Znalecké dokazovanie vo veci navrhol kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania datovanej dňa 17. 06. 2013 i otec maloletej. Okresný súd odmietol nariadiť znalecké dokazovanie s odôvodnením, že by bolo neefektívne a nehospodárne. Takýto prístup súdu je neadekvátny vo veci, v ktorej ide o záujmy dieťaťa. Hospodárnosť v danom smere nemôže zohrať žiadnu rolu z dôvodu, že otec je pripravený podieľať sa na nákladoch znaleckého dokazovania. Neobstojí záver súdu, že by znaleckým dokazovaním bola maloletá psychicky zaťažovaná. Vyšetrenie, pokiaľ ho robí odborník, prebieha veľmi šetrne, bez veľkej záťaže. Bolo v záujme maloletej, aby nezávislý a nestranný znalec posúdil, aký má dcéra vzťah k matke a k otcovi, či je otec schopný sa o dcéru riadne postarať a vychovávať ju, aby posúdil, či by maloletej striedavá starostlivosť nezabezpečila stabilnejšie výchovné prostredie a či je otec schopný mať k matke korektný vzťah a či by striedavá starostlivosť neprispela usporiadaniu a harmonizácii vzťahov aj medzi rodičmi. Znaleckým dokazovaním by súd zistil, z čoho pramenia rozpory medzi rodičmi. Posúdenie týchto skutočností si vyžaduje odborné znalosti, ktorými súd nedisponuje. Súd bol v zmysle § 127 O. s. p. povinný nariadiť znalecké dokazovanie a jeho nevykonaním pochybil.

Otec popiera, že nie je schopný kultúrne komunikovať s matkou dieťaťa. Kultúrna komunikácia je imanentnou súčasťou jeho života ako manažérskeho pracovníka pomerne veľkej spoločnosti. Záver súdu, že otec nie je schopný kultúrnej komunikácie s matkou, nemá podklad vo vykonanom dokazovaní. Nepravdivé tvrdenia matky, že otec dcéru sexuálne zneužíva a čistí jej genitálie a konečník, ktoré matka od štyroch rokov dieťaťa účelovo predkladá štátnym orgánom a v záujme podpory tejto argumentácie vyhľadáva rôzne lokálne psychologičky a obstaráva od nich správy, hrubo zasahujú do vzťahu otca s dcérou a nemôžu v otcovi vyvolávať pozitívne emócie k matke. Otec odmieta absurdné tvrdenia matky, označuje ich za lož a aby ich vyvrátil, spolu s dcérou sa nechal vyšetriť v Ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave. Správou tejto renomovanej inštitúcie, ktorú nechal okresný súd temer bez povšimnutia, bolo jednoznačne vyvrátené, že by sa dieťa otca bálo a odmietalo s otcom byť. Nie sú pravdivé tvrdenia matky ani o dôvode rozvodu manželstva (domáce násilie) a odmietaní otca maloletou. Už v predchádzajúcich konaniach bolo preukázané, že v neprítomnosti matky dieťa prizná svoju potrebu byť s otcom viac, preto mal byť styk otca s maloletou výrazne rozšírený. Za alternatívu k striedavej starostlivosti považoval otec výrazné rozšírenie styku s maloletou. Napriek tomu, že súdu toto predniesol, súd sa s touto alternatívou vôbec nezaoberal. Vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, prečo o rozšírení styku nerozhodol.

Názor súdu, že súčasná komunikácia medzi otcom a matkou bráni striedavej starostlivosti o dieťa, nemá oporu v zákone. Štúdie, ktoré sa venujú striedavej starostlivosti rodičov o deti, preukazujú, že striedavá starostlivosť prispieva aj k zlepšeniu v rozvode naštartených vzťahov rodičov. Súd vôbec nezdôvodnil, prečo je súčasná forma starostlivosti o maloletú, pri ktorej je dieťa vychovávané v ovzduší nepriateľskom voči druhému rodičovi, v ktorom je programovo manipulované, citovo vydierané, v ktorom sa porušujú práva druhého rodiča, vhodnejšia pre maloletú ako striedavá starostlivosť, ktorá je Zákonom o rodine uprednostňovaná ako najvhodnejšia forma starostlivosti o dieťa po rozvode. Rozhodnutie okresného súdu ide jednoznačne proti trendu uprednostňovania striedavej starostlivosti aj v prípadoch, že jeden z rodičov striedavú starostlivosť odmieta a proti trendu dôslednej ochrany práva oboch rodičov podieľať sa na výchove dieťaťa v rovnocennom rozsahu a trendu dôsledného postihovania porušovania tohto práva

jedným z rodičov. Súd neuviedol, v čom vidí tak zásadné rozpory vo výchovnom prístupe jednotlivých rodičov, aby sa striedavá výchova nerealizovala. Otec rešpektuje školu vybratú matkou, ako aj všetky voľno-časové aktivity. O výchove maloletej medzi rodičmi nie je žiadny spor. Jediný spor medzi rodičmi je rozsah, v akom sa má otec podieľať na výchove maloletej.

Okresný súd napriek tomu, že sám konštatoval hrubý zásah zo strany matky do rodičovských práv otca tým, že sa na základe vlastného jednostranného rozhodnutia odsťahovala z pôvodného bydliska v Žiari nad Hronom do Banskej Bystrice a robí prekážky v styku otca s maloletou podľa súdneho rozhodnutia, nepovažoval takéto správanie matky za zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností i napriek tomu, že Zákon o rodine priamo v § 25 ods. 4 opakované, bezdôvodné a zámerné neumožnenie styku druhému rodičovi s maloletým dieťaťom považuje za dôvod zmeny rozhodnutia o osobnej starostlivosti. Otec napriek tomu nežiada o zverenie maloletej dcéry do svojej osobnej starostlivosti, ale do striedavej osobnej starostlivosti, a to preto, že si uvedomuje rolu matky v živote dieťaťa a výchovu oboma rodičmi považuje za najpriaznivejšie riešenie pre dieťa.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu a vyhovel návrhu otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v zmysle jeho písomného návrhu a doplnenia.

Kolízny opatrovník dieťaťa odporučil odvolaciemu súdu potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny. V starostlivosti o maloletú úrad sociálnym zisťovaním nezistil žiadne nedostatky. Z pohovoru s maloletou je zrejmé, že maloletá má záujem sa s otcom stretávať, ak sa jej bude otec pri stretnutiach viac venovať. Medzi rodičmi maloletej je silné napätie, čo úrad vníma ako závažný zdroj psychickej traumatizácie maloletej, ktorá sa môže prejavovať u maloletej nesústredením a zníženou koncentráciou pri vyučovaní. Vzhľadom na značnú intenzitu a dlhé trvanie stresu v rodinných vzťahoch odborník z oblasti psychológie neodporučil výraznejšie zmeny v súčasnom usporiadaní rodičovskej starostlivosti o maloletú.

K odvolaniu otca sa vyjadrila aj matka. Vyjadrila súhlas s rozhodnutím prvostupňového súdu, ktoré bolo vydané podľa názoru matky na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a na základe správneho právneho posúdenia. Okresný súd správne nenariadil znalecké dokazovanie, ktorého výsledky by oproti vzniku ďalšej traumy dieťaťa nemohli poskytnúť absolútne jednoznačnú odpoveď, či striedavá starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa, keďže znalci definitívnu odpoveď na túto otázku aj tak zväčša ponechávajú na zváženie súdu. Znalecké dokazovanie by mohlo byť kontraproduktívne z dôvodu, že by dieťa bolo znovu vystavené skúmaniu svojho vnútorného prežívania vo vzťahu k obom rodičom, ktorých má bezpochyby rado, čo by zrejme nenavodilo pocit vytúženého kludu a pokoja, ale naopak pocit konfrontácie a nanúteného výberu. Matka priznáva, že má vo vzťahu k otcovi averziu, ktorú sa snaží potláčať. Otec sa stavia do pozície, že z jeho strany neexistuje žiadny komunikačný problém. Pravdou je, že rodičia nekomunikujú. Matka nepovažuje za normálne odovzdávanie dieťaťa na styk za prítomnosti a aktívnej asistencie právneho zástupcu otca, odovzdávanie vecí na podpis, podávanie trestných oznámení na osobu matky. Aj tieto skutočnosti dokazujú, že komunikácia nie je taká dobrá, ako ju otec vykresľuje. Otec chce maloletú N. do striedavej osobnej starostlivosti, ale počas vianočných sviatkov v roku 2013 od 14. 12. 2013 pre maloletú neprišiel ani keď mal súdom stanovený styk, lebo bol pracovne vyťažený. Počas tohto obdobia dcére ani nezavolať, ani nenapísal. Pre maloletú prišiel až 31. 12. 2013. Mimo stanoveného styku otec o dcéru neprejavuje žiadny záujem. Nepreberá s ňou školské učivo, nevie ani aké záujmové krúžky dcéra navštevuje. Na polícii pri výsluchu dňa 25. 11. 2013 uviedol, že nepozná ošetrojúcu lekárku maloletej N.. Nepozná zdravotný stav dcéry a počas styku nedáva dcére ortopedické vložky do topánok. Zdôraznila, že základným predpokladom pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov by okrem záujmu dieťaťa mala byť vôľa rodičov dohodnúť sa v otázkach výchovy dieťaťa, jeho vzdelania a smerovania. Nefunkčná komunikácia medzi rodičmi nie je zlučiteľná s efektívnym fungovaním striedavej starostlivosti. Keď budú vzťahy rodičov fungovať aspoň na úrovni bežnej nekonfliktnej komunikácie a dcéra sa nebude báť otca, nebude odmietať k nemu ísť, ani matka nebude mať problém súhlasiť so striedavou starostlivosťou. Opätovne poukázala na to, že nebola osvedčená zmena pomerov odôvodňujúca zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností z roku 2011. Snahy otca o zmenu výchovného prostredia nepriaznivo narúšajú pozitívne vžitú výchovné stereotypy a stabilitu výchovného prostredia maloletej. Navrhla potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

Okresný súd rozhodol vo veci po prejednaní na pojednávaní. Dokazovanie vykonal v dostatočnom rozsahu, nie je potrebné ho doplniť ani zopakovať. Prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžaduje dôležitý verejný záujem a nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, preto odvolací súd prejednal vec podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolanie otca nie je dôvodné. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu, konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a aby neopakoval prvostupňovým súdom vyslovené skutkové a právne závery, iba odpovie na námietky otca v odvolaní.

Podmienky, za ktorých môže súd zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov vymedzuje zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v § 24 ods. 2 (ďalej len „Zákon o rodine“). Súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, a ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov teda nepostačuje ako správne na to poukázal okresný súd len záujem rodiča osobne vychovávať dieťa a jeho spôsobilosť na výchovu dieťaťa, ale táto forma výchovy musí byť predovšetkým v záujme dieťaťa a musí lepšie zaisťovať potreby dieťaťa. Potrebu súčasného splnenia všetkých podmienok ustanovených v § 24 ods. 2 vyjadruje zákon spojkami „a ak“. Hoci Zákon o rodine prikazuje súdu rozhodovať v najlepšom záujme dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa nikde nedefinuje. V záujme dieťaťa je všetko, čo mu je na prospech. Na prospech dieťaťa je len harmonické rodinné prostredie, ktoré zaručuje jeho zdravý telesný a duševný vývoj. Rodinou nie je len rodina vytvorená pokrvným putom, ale aj rodina vytvorená vôľou určitých ľudí žiť spolu. Maloletá N. žije v rodine, ktorú vytvorila matka s iným mužom. Matka a otec dieťaťa spoločnú rodinu nikdy netvorili. Vyplýva to z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 13C/79/2008 o rozvode manželstva účastníkov, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Starostlivosť matky o dieťa v novom prostredí a novej rodine a spokojnosť dieťaťa preveroval kolízny opatrovník šetrením nielen pre účely tohto konania, ale súbežne prebiehajúceho na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/100/2013 o zúžení styku otca s maloletou, ktoré pre späťvzatie návrhu skončilo uznesením o zastavení konania 18. 06. 2013. Kolízny opatrovník v každej správe hodnotí starostlivosť matky kladne. Sociálne zisťovanie sa uskutočnilo aj v domácnosti otca. Podmienky, v ktorých sa s maloletou stretáva, boli označené za vhodné.

Dôvodom podania návrhu na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bolo podľa tvrdenia otca bezdôvodné a zámerné bránenie styku otca s maloletou zo strany matky. Tvrdenie otca o bezdôvodnom a zámernom bránení styku dieťaťa s otcom matkou v konaní preukázané neboli. V konaní začatom na návrh matky o zúžení styku otca s maloletou vedenom naposledy na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/100/2013 matka tvrdila, že dieťa odmieta chodiť k otcovi, vracia sa neurotické, odmieta sa po stretnutí styku s otcom sprchovať, umývať, vykonávať základné samoobslužné procesy. Vo všetkých konaniach týkajúcich sa maloletej N. matka zdôrazňuje prehnané hygienické požiadavky otca vo vzťahu k maloletej, ktoré nezostali len v rovine kontroly vykonávania osobnej hygieny maloletou, ale spočívajú aj v asistencii otca pri jej výkone, čo matke a maloletej prirodzene vadí. Otec spočiatku zdôvodňoval sprchovanie dcéry po každej toalete nedostatočným dozorom matky na osobnú hygienu maloletej a vznikom zdravotných problémov maloletej z nedostatočnej hygieny, v súčasnosti tvrdí, že matka o ňom šíri „zákernú lož“, že dcéru sexuálne zneužíva. Okresný súd neskúmal do akej miery sa zakladajú na pravde tvrdenia matky a či maloletá naozaj pre takto popísané správanie otca odmieta chodiť do domácnosti otca (ako to tvrdila matka v konaní 32P/100/2013 Okresného súdu Banská Bystrica), ani táto skutočnosť nebola dôvodom pre zamietnutie návrhu na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Odvolací súd venuje tejto otázke pozornosť z dôvodu, že je ústrednou témou všetkých spisov týkajúcich sa maloletej vedených od roku 2009, kedy sa jej rodičia rozviedli, a maloletá o tomto „čistení“ rozprávala aj pred pracovníčkami oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica [pri pohovore dňa 25. 03. 2013 ako 8 ročná (Vadí mi, keď mne otec „čistí“)]. Táto téma určite vyvoláva medzi otcom a matkou veľkú nevraživosť, nedôveru a silné napätie označené psychologom Referátu poradenskopsychologických služieb odboru sociálnych vecí a rodiny Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, kde absolvovali rodičia poradenskopsychologický proces bez viditeľného pozitívneho výsledku

za psychologickú vojnu. Rodičia žijúci v psychologickvej vojne nedokážu kooperovať a odovzdávať si informácie o dieťati potrebné pre riadne fungovanie striedavej osobnej starostlivosti. Na vine tejto nespolupráce nie je len matka, ako tvrdí otec. Nerešpektovanie a neuznávanie matky ako zodpovedného rodiča a partnera pre výchovu spoločného dieťaťa dokazuje otec aj tým, že dieťa na styk preberá a odovzdáva za asistencie svojho právneho zástupcu, rovnako ako cestovný doklad alebo banálne veci na oblečenie. Otec nepoprel tvrdenie matky, že ju o zranení dcéry v čase, keď sa realizoval styk v jeho domácnosti neinformoval. Ak rodičia maloletého dieťaťa, ktoré nie je vzhľadom na svoj vek schopné podať druhému rodičovi správu o všetkých dôležitých udalostiach, ktoré by mohli mať vplyv na jeho zdravie a život navzájom neinformujú, nie je možné zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Neschopnosť rodičov komunikovať a dohodnúť sa nie je možné považovať za absolútnu prekážku striedavej osobnej starostlivosti rodičov o dieťa (porovnaj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/2010 zo dňa 18. 08. 2010 a sp. zn. I. ÚS 2661/2010 z 02. 11. 2010), ale musí fungovať aspoň do takej miery, aby rodičia boli informovaní o udalostiach týkajúcich sa zdravia a školských povinností maloletého dieťaťa. Maloletá N. pri výsluchu pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že si k ocinovi neberie školské veci, pretože sa s ňou neučí a nerobia spolu úlohy. Otec teda nenadväzuje na výchovné metódy matky, nevedie dieťa k plneniu si povinností, hoci povinnosťou rodiča je sústavne a dôsledne sa starať o všestranný vývoj maloletého dieťaťa, nielen o jeho zábavu na výletoch. Okresný súd sa podľa názoru odvolacieho súdu správne vysporiadal s kolíziou práva rodiča na výchovu maloletého dieťaťa spojeného s právom maloletého dieťaťa byť oddelené od svojich rodičov proti svojej vôli a na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s oboma rodičmi vyplývajúceho z Dohovoru o právach dieťaťa uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 104/1991 Zb. so záujmom dieťaťa. Dvojkofajnosť vo výchove a každodenné cestovanie zo Žiaru nad Hronom do Banskej Bystrice a späť (takto otec popísal svoje predstavy o fungovaní striedavej osobnej starostlivosti) by dieťa nielen psychicky ale aj fyzicky vyčerpávalo.

Právomoc rozhodnúť o tom, ktorý z rodičov bude dieťa vychovávať, zveril štát súdom. Posúdiť osobnosť rodičov a dieťaťa je otázkou odbornou. Vyhodnotiť záujem dieťaťa je otázkou právnou, ktorej riešenie prináleží súdu. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností sa spravuje príkazmi vyplývajúcimi z § 24 ods. 4 Zákona o rodine (rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, vždy prihliadnuť na záujem maloletého dieťaťa, na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, prihliadať ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi). Znalecký posudok je podľa § 125 O. s. p. iba jedným z dôkazných prostriedkov, ktoré slúžia na zistenie skutkového stavu. Tento dôkazný prostriedok rovnako ako hociktorý iný vyhodnocuje súd podľa svojej úvahy (§ 132 O. s. p.). Rozhodnutie o návrhu otca na zverenie maloletej N. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nezáviselo od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, preto nie je dôvodná námietka otca, že okresný súd pochybil, ak vo veci nenariadil znalecké dokazovanie na posúdenie osobnosti otca, matky a maloletého dieťaťa. Pre záver o návrhu otca postačilo zistenie, že od roku 2009, kedy sa rodičia maloletej rozviedli, si títo k sebe nenašli cestu ako partneri, ktorých spája spoločné dieťa, ale naopak svoj negatívny vzťah rozvíjajú až na hranicu neľudskosti a neslušnosti. Názor súdu, že rodičia maloletej N. nedokážu spolu vychovávať dieťa, bol podporený aj správou o poradensko-psychologickom procese s rodičmi zo 07. 11. 2013 na č. I. 123 spisu, z tohto dôvodu, keď už súd získal vlastné poznatky o správaní sa rodičov a maloletej, ktoré boli v súlade so správou psychológa z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica i znaleckými posudkami znalcov ustanovených v konaní 13C/79/2008 Okresného súdu Žiar nad Hronom a sp. zn. 10P/363/2009 Okresného súdu Žiar nad Hronom, dospel okresný súd k správemu záveru, že znalecké dokazovanie, ktorému by sa musela podrobiť aj maloletá, nie je efektívne, pretože neprinesie iný výsledok konania vzhľadom na skutkový stav zistený z iných dôkazov. Nejavia sa logické argumenty otca v odvolaní, že vyšetrovanie odborníkom v rámci znaleckého dokazovania nemôže maloletú podrobiť psychickej záťaži, keď sám proti permanentnému vyšetrovaniu maloletej psychológom a psychiatrom na podnet matky namietal, dokonca podal na súd samostatný návrh o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal matke a iným osobám, ktorých matka poverí starostlivosťou o maloletú, iniciovať alebo realizovať návštevu psychiatrickej alebo psychologickvej ambulancie za účelom vyšetrovania maloletej. O návrhu otca rozhodol Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp. zn. 10P/350/2011 z 02. 11. 2011 tak, že ho zamietol a jeho rozhodnutie bolo potvrdené aj odvolacím súdom.

O úprave styku otca s maloletou bolo rozhodnuté naposledy rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/363/2009- 92 z 30. 03. 2011, ktorý sa v rozsahu určenom týmto rozhodnutím vždy nerealizuje, podľa tvrdenia matky z dôvodu, že otec je pracovne vyťažený a pre dcéru si nepríde a podľa tvrdenia otca z dôvodu, že matka v styku bráni. Okresný súd na 13. strane odôvodnenia rozsudku konštatoval, že výkon rodičovských práv a povinností sa nerealizuje podľa právoplatného rozhodnutia súdu (rozumej styk sa nerealizuje podľa právoplatného rozhodnutia súdu) a to z dôvodov na oboch stranách rodičov, preto nie je dôvod na zmenu výchovného prostredia v zmysle § 25 ods. 4 Zákona o rodine a vyzýval rodičov, aby rešpektovali právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu a zaviedli pravidelný režim v stretávaní sa otca s maloletou, ktorý dlhodobo absentuje. Ak okresný súd zistil, že sa otec s dcérou nestýka ani v takom rozsahu, ako mu toto právo priznáva rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P/363/2009 a nie pre prekážky kladené matkou, samozrejme nemohol dospieť k názoru, že je potrebné rozšíriť styk otca s maloletou ako navrhoval otec v priebehu konania v zmysle alternatívy k striedavej osobnej starostlivosti. Ani maloletá N. sa nedožadovala širšieho styku s otcom, iba toho, aby sa jej otec počas styku, ktorý sa realizuje, viac venoval. Pri pohovore dňa 25. 03. 2013 pred kolíznym opatrovníkom povedala: „Ja by som bola rada, keby sa mi otec viac venoval. Občas chodíme na výlety, aj sa hráme, ale je to málo. Ja si k ocinovi nezoberiem ani školské veci a preto sa so mnou neučí a nerobíme spolu úlohy.“

Osobitné námietky proti uloženej povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici otec v odvolaní nevzniesol. Uloženie tohto výchovného opatrenia bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vzájomné správanie sa rodičov odôvodnené.

Návrh na prisúdenie trov odvolacieho konania podľa § 151 ods. 1 O. s. p. žiadny z rodičov nepodal. Dôvodom nepriznania náhrady trov odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov je chýbajúci návrh na priznanie náhrady trov konania a právna úprava zakotvená v § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať aj bez návrhu.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.